

DN-19080002040200

Seat No. _____

M. Com. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination

March / April - 2022

Financial Accounting for Managers

Time : 2.30 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવવામાં આવેલ છે.

1 હિમાલય લિ.નું તા. 31-03-2021ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 20

પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	50,000	જમીન-મકાન	1,00,000
ઈક્વિટી શેરમૂડી	1,00,000	યંત્રો	1,80,000
શેર પ્રીમિયમ	25,000	બાદ : ઘસારો	-60,000
સામાન્ય અનામત	62,500	મોટરકાર	25,000
નફા-નુકસાન ખાતું	35,000	બાદ : ઘસારો	-15,000
5%ના ડિબેન્ચર	7,500	રોકાણો	25,000
લેણદારો	25,000	સ્ટોક :	
કરવેરાના બાકી દેવાં	15,000	કાચોમાલ	20,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	10,000	અર્ધ તૈયાર માલ	5,000
		તૈયાર માલ	10,000
		દેવાદારો	40,000
		ઘાલખાધ અનામત	-1,000
		રોકડ	1,000
	3,30,000		3,30,000

મૂડી પર વળતરનો દર નીચે મુજબ નક્કી કરવામાં આવે છે :

(1) જમીન અને મકાનની કિંમત રૂ. 1,30,000 આંકવાની છે.

(2) યંત્રોની પુનઃસ્થાપના કિંમત રૂ. 2,25,000 થાય છે જ્યારે પુનઃસ્થાપના કિંમતે ઘસારો રૂ. 75,000 થાય છે.

(3) મોટરકારની પુનઃસ્થાપના કિંમત રૂ. 30,000 ગણાય અને પુનઃસ્થાપના કિંમતે ઘસારો રૂ. 18,000 થશે.

(4) રોકાણોમાં રૂ. 20,000ના રોકાણો ધંધા બહારના રોકાણો છે, બાકીના રૂ. 5,000ના અંદરોઅંદરનાં રોકાણો છે.

- (5) કરવેરાની જોગવાઈ અને વ્યાજ પહેલાનો નફો રૂ. 41,500 છે.
- (6) કાચા માલના સ્ટોકમાંથી રૂ. 1,000નો સ્ટોક કામ લાગે તેવો નથી.
- (7) વર્ષ દરમિયાન નફા-નુકસાન ખાતા માટે નીચેની માહિતી ધ્યાને લેવી :
- (A) યંત્રો વેચાણનું નુકસાન રૂ. 1,000
- (B) ઘાલખાધ પરત રૂ. 500
- (C) બેંક ઓવરડ્રાફ્ટનું વ્યાજ રૂ. 600
- (D) વર્ષ દરમિયાન યંત્રોનો ઘસારો રૂ. 18,000 ગણેલ છે.
પરંતુ પુનઃ સ્થાપના કિંમતે ઘસારો રૂ. 22,500 થાય છે.
- (E) મોટરકારનો ઘસારો રૂ. 5,000 ગણેલ છે, પરંતુ
પુનઃ સ્થાપના કિંમતે ઘસારો રૂ. 6,000 થાય છે.
- (F) ધંધા બહારના રોકાણોની આવક રૂ. 5,000 થાય છે.

ગણતરી કરો :

- (1) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- (2) ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- (3) શેરહોલ્ડરની રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર.

અથવા

- 1 આબુ લિ. એક વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે. એકમ દીઠ ખર્ચ નીચે મુજબ છે : 20
- પ્રત્યક્ષ માલ સામાન રૂ. 20 એકમદીઠ
 - પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ. 10 એકમદીઠ
 - ચલિત કારખાનાના ખર્ચા રૂ. 6 એકમદીઠ
 - કુલ સ્થિર ખર્ચ રૂ. 4,50,000 અને ઉત્પાદન 30,000 એકમોનું હતું.
 - વેચાણ પર નફાની ગણતરી 25% લેખે થાય છે.

31-03-2021ના રોજનું આબુ લિ.નું પાર્કું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
શેરમૂડી	10,50,000	જમીન	6,75,000
શેર પ્રીમિયમ	1,50,000	પ્લાન્ટ	3,75,000
પ્રોવીડન્ટ ફંડ	3,97,500	મકાન	6,00,000
કામદાર નફાભાગ ભંડોળ	2,25,000	ગૌણ કંપનીના ઈક્વિટી શેર	1,20,000
10%ના ડિબેન્ચર	3,00,000	AB કંપનીના ઈક્વિટી શેર	1,35,000
લેણદારો	1,32,000	દેવાદારો	6,00,000
કામદાર વળતર ફંડ	4,45,500	બેંક સિલક	1,80,000
દેવીહૂંડી	2,25,000	સ્ટોક	2,88,000
પ્લાન્ટ પર ઘસારા ફંડ	75,000	બાંધધરી કમિશન	27,000
	30,00,000		30,00,000

ગણતરી કરો :

- (1) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- (2) ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- (3) ચોખ્ખી સરેરાશ મૂડી પર વળતરનો દર.

2 એક કારખાનાની એપ્રિલ, 2021ના માસની નીચેની માહિતી આપેલ છે : 20

(1)	સંયુક્ત પદ્ધતિ મુજબનો સમકક્ષ વાર્ષિક મજૂર ફેરબદલી દર	60.84%
(2)	પુનઃ સ્થાપના પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર	1%
(3)	નવા નિમાયેલા કુલ કામદારોની સંખ્યા	60 કામદારો
(4)	વિસ્તરણ યોજના હેઠળ નિમાયેલા કામદારોની સંખ્યા	48 કામદારો
(5)	30 એપ્રિલ, 2021ના રોજ કામદારોની સંખ્યા	1206 કામદારો

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી મેળવો :

- (1) સંયુક્ત પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર
- (2) એપ્રિલ માસના સરેરાશ કામદારોની સંખ્યા
- (3) છૂટા થયેલા કામદારોની સંખ્યા
- (4) 01 એપ્રિલ, 2021ના રોજ કામદારોની સંખ્યા
- (5) ત્યાગ પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર

અથવા

2 નિરાલી લિ.ની એપ્રિલ, 2021ના માસની નીચેની માહિતી આપેલ છે : 20

(1)	એપ્રિલ માસની શરૂના કામદારોની સંખ્યા	1180
(2)	એપ્રિલ માસની આખરના કામદારોની સંખ્યા	820
(3)	આ માસમાં રાજીનામું આપી છૂટા થયેલા કામદારોની સંખ્યા	28
(4)	આ માસમાં છૂટા કરવામાં આવેલા કામદારોની સંખ્યા	42
(5)	આ માસમાં ખાલી જગ્યા પર નવા નિમાયેલા કામદારોની સંખ્યા	20
(6)	વિસ્તરણ યોજનાને કારણે નિમાયેલા કામદારોની સંખ્યા	45

નીચેની પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર શોધો :

- (1) ત્યાગ પદ્ધતિ
- (2) પુનઃસ્થાપના પદ્ધતિ
- (3) સંયુક્ત પદ્ધતિ
- (4) દરેક પદ્ધતિ માટે સમકક્ષ વાર્ષિક ફેરબદલી દર

3 ગુજરાત લિ.ના ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મળે છે : 15

વિગત	વસ્તુ-A	વસ્તુ-B
વેચાણના એકમો (એક યુનિટની વેચાણ કિંમત રૂ. 150 છે)	14,000	14,000
એકમદીઠ ફાળો	60	30
અંદાજિત વાર્ષિક નફો	3,36,000	2,10,000

ગણતરી કરો :

- (1) નફા જથ્થા ગુણોત્તર
- (2) વસ્તુ A અને Bનો સ્થિર ખર્ચ
- (3) સમતુલ્ય બિંદુ
- (4) બંને વસ્તુઓમાંથી સમાન નફો મેળવવા વસ્તુ-Aના કેટલા એકમો અને વસ્તુ-Bના કેટલા એકમો વેચવા જોઈએ.

અથવા

3 A, B અને Cએ ત્રણ કારખાનાં એક જ સંચાલન હેઠળ ચાલે છે અને સંચાલકો 15 તેને સંયોજિત કરી એક એકમ બનાવવા માંગે છે, જેની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે :

વિગત	A	B	C
ઉત્પાદન શક્તિ	100%	70%	50%
વેચાણ	3,00,000	2,80,000	1,50,000
ચલિત પડતર	2,00,000	2,10,000	75,000
સ્થિર પડતર	70,000	50,000	62,000

નીચેની વિગતો શોધો :

- (1) 100% ઉત્પાદન શક્તિએ કારખાના A, B અને Cનો નફો
- (2) સંયોજિત એકમની 75% ઉત્પાદન શક્તિએ નફો
- (3) રૂ. 28,000 નફો કમાવવા સંયોજિત એકમનું વેચાણ

4 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) 15

- (1) સંચાલન અંકુશ વ્યૂહરચનાનું કાર્યક્ષેત્ર
- (2) સંચાલન અંકુશ વ્યૂહરચનાનું મહત્ત્વ
- (3) લક્ષ્યાંક પડતરને અસરકરતા પરિભળો
- (4) લક્ષ્યાંક પડતર પદ્ધતિના અભિગમો
- (5) સરકારી હિસાબી પદ્ધતિનું મહત્ત્વ
- (6) ભારતના કમ્પ્યુટર અને ઓડિટર જનરલની ફરજો

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
 (2) Figures on right side indicate marks of the question.

- 1 The Balancs Sheet of Himalay Ltd. as on 31-03-2021 is as **20** follow:

Balance Sheet			
Liabilities	Amount (Rs.)	Assets	Amount (Rs.)
Preference Share Capital	50,000	Land & Building	1,00,000
Equity Share Capital	1,00,000	Machinery 1,80,000	
Share Premiun	25,000	Less : Dep. – 60,000	1,20,000
General Reserve	62,500	Motor car 25,000	
Profit & Loss Account	35,000	Less : Dep. – 15,000	10,000
5% Debentures	7,500	Investments	25,000
Creditors	25,000	Stock :	
Tax arrears	15,000	Raw Material	20,000
Bank overdraft	10,000	Semi Finished Goods	5,000
		Finished Goods	10,000
		Debtors 40,000	
		–Bad debts.	
		Reserve – 1,000	39,000
		Cash	1,000
	3,30,000		3,30,000

Rate of return on capital is determined as follows :

- (1) The Value of Land & Building is to be estimated as Rs. 1,30,000.
- (2) The Replacement value of machine is Rs. 2,25,000 while the depreciation of replacement value is Rs. 75,000.
- (3) The Replacement value of Motor Car is estimated Rs. 30,000 and the Depreciation at Replacement value will be Rs. 18,000.
- (4) In Investment of Rs. 20,000 are outside business investment and the remaining Rs. 5,000 are inside investments.
- (5) Profit before tax provision and interest is Rs. 41,500.
- (6) A stock of Rs. 1,000 from Raw-material does not seem to work.
- (7) During the year consider the following information for profit and loss accounts :

- (A) Loss for sale of Machinery Rs. 1,000
 (B) Bad debts return Rs. 500
 (C) Interest of bank overdraft Rs. 600
 (D) Depreciation of machinery during year is calculated of Rs. 18,000, but depreciation at Replacement value has Rs. 22,500.
 (E) Depreciation of Motorcar is calculated of Rs. 5,000, but depreciation at Replacement value has Rs. 6,000.
 (F) Income from outside business investment is Rs. 5,000.

Calculate :

- (1) Rate of Return on Total Capital Employed
 (2) Rate of Return on Net Capital Employed
 (3) Rate of Return on Shareholders fund

OR

- 1 Abu Ltd. produced one Product. Per unit cost is under : **20**
- Direct Material Rs. 20 Per Unit
 - Direct labour Rs. 10 Per Unit
 - Variable factory overhead Rs. 6 Per Unit
 - Total fixed cost Rs. 4,50,000 and production was 30,000 Units.
 - The Profit is calculated 25% on sales.

Balance Sheet of Abu Ltd. as on 31-03-2021

Liabilities	Amount (Rs.)	Assets	Amount (Rs.)
Share Capital	10,50,000	Land	6,75,000
Share Premium	1,50,000	Plant	3,75,000
Provident Fund	3,97,500	Building	6,00,000
Worker Profit sharing Fund	2,25,000	Equity shares of subsidiary company	1,20,000
10% Debentures	3,00,000	Equity shares of AB Company	1,35,000
Creditors	1,32,000	Debtors	6,00,000
Worker Compensation Fund	4,45,500	Bank Balance	1,80,000
Bills Payable	2,25,000	Stock	2,88,000
Depreciation Fund on Plant	75,000	Underwriting Commission	27,000
	30,00,000		30,00,000

Calculate :

- (1) Rate of Return on Total Capital Employed
- (2) Rate of Return on Net Capital Employed
- (3) Rate of Return on Net Average Capital Employed

2 The following information given by one factory for the month **20** of April, 2021 :

(1)	According to Joint Method Equivalent Annual Labour Turnover Rate	60.84%
(2)	According to Replacement Method Labour Turnover Rate	1%
(3)	Total No. of Workers Newly Appointed	60 Workers
(4)	No. of Workers Appointed under Expansion Plan	48 Workers
(5)	No. of Workers on 30 th April, 2021	1206 Workers

From the above information find out :

- (1) Labour Turnover Rate According to Joint Method
- (2) Average No. of workers for the month of April
- (3) No. of Workers Resign
- (4) No. of Workers on 1st April, 2021
- (5) Labour Turnover Rate According to Separation Method.

OR

2 The following information given by Nirali Ltd. for the Month **20** of April 2021 :

- (1) No. of Workers at Beginning of April Month 1180
- (2) No. of Workers at End of April Month 820
- (3) No. of Workers Resigned this Month 28
- (4) No. of Workers Dismissed this Month 42
- (5) No. of Workers newly appointed on vacancies of
this Month 20
- (6) No. of Workers appointed due to expansion plan 45

According to following method find out Labour Turnover Rate :

- (1) Separation Method
- (2) Replacement Method
- (3) Combined or Flux Method
- (4) Equivalent Annual Labour Turnover Rate for Every Method.

- 3 Following information is obtained from the books of Gujarat Ltd. 15

Particulars	Product-A	Product-B
Selling Units (Selling Price is Rs. 150 Per Unit)	14,000	14,000
Contribution Per Unit	60	30
Estimated Profit Per Annum	3,36,000	2,10,000

Calculate :

- (1) Profit Volume Ratio
- (2) Fixed Cost of Product-A and B
- (3) Break Even Point
- (4) The level of sales at which both the product earn the same profit, then how many units are to be sold of product-A and Product-B.

OR

- 3 A, B and C are the three factory run under the same management, Management want to combined in to one unit. The detail of which are as follow : 15

Particulars	A	B	C
Production Capacity	100%	70%	50%
Sales	3,00,000	2,80,000	1,50,000
Variable Cost	2,00,000	2,10,000	75,000
Fixed Cost	70,000	50,000	62,000

Find out the following details :

- (1) Profit at 100% Production Capacity of factory A, B and C.
 - (2) Profit at 75% Production Capacity of Combined Units.
 - (3) Sales of Combined units to earn Profit of Rs. 28,000.
- 4 Write short notes : (Any Three) 15
- (1) Scope of Management Control Strategy
 - (2) Importance of Management Control Strategy
 - (3) Factors Effecting to Target Cost
 - (4) Approaches of Target Costing
 - (5) Importance of Government Accounting System
 - (6) Duties of Comptroller and Auditor General of India.